

Sčítanie veľkých šeliem, svišťa a kurovitých vtákov v TANAP-e

Správa TANAP-u pracuje na území nášho najstaršieho národného parku už niekoľko rokov. Za posledné dva roky profesionálni strážcovia spolu so zoológom uskutočnili sčítanie niektorých vzácných druhov živočíchov. Konkrétne sa jednalo o veľké šelmy (medveď, vlk a rys), svištie kolónie a kurovité vtáky (tetrov hlucháň a tetrov holniak). Samostatnú úlohu predstavovalo vyhodnotenie populácie kamzíka vrchovského a orla skalného v TANAP-e. Sčítanie sa robilo v priebehu dvoch rokov (2003 – 2004). Strážcovia vo svojich strážnych úsekoch vykonávali monitoring územia, počas ktorého presne evidovali sledované druhy živočíchov, rozmery ich stôp, pohlavie a pod. Dlhodobé sčítanie a neustála aktualizácia výsledkov počas roka, resp. dvoch rokov, umožnila získať pomerne presné výsledky, ktoré nám dávajú prehľad o stave niektorých chránených druhov v tejto oblasti.

Pri monitoringu šeliem bolo najdôležitejšie priame vizuálne pozorovanie a meranie rozmerov stôp. Pri sviš-

medveďa – 7, pestún – 7, dospelý medveď – 6). Možno však predpokladať, že reálny stav medvedov bude o čosi vyšší. Ďalej v tejto oblasti žije 8 až 9 jedincov vlka dravého (reálny stav do 10 jedincov) a 5 jedincov rysa ostrovida (reálny stav do 7 jedincov). V Západných Tatrách sa nachádza 60 aktívnych kolónií svišťa vrchovského, 46 jedincov tetrova hlucháňa (25 kohútov a 21 sliepok) a 64 jedincov tetrova holniaka (40 kohútov a 24 sliepok). Pre zaujímavosť odbornej verejnosti uvádzam niektoré pozorovania vodiach medvedíc s tromi až štyrmi medveďatami: Králik (strážca) pozoroval dňa 3. 8. 2004 medvedicu so 4 medveďatami v závere Tichej doliny (Kasprov vrch). Lenko (strážca), Kamenistá dolina, 25. 10. 2004 – medvedica s 3 medveďatami; Tomanovská dolina, 3. 5. 2004 – medvedica s 3 medveďatami.

rys ostrovid dravého a 5 jedincov rysa ostrovida.

toch nešlo ani tak o zistenie počtu jedincov, ale skôr sme sa zamerali na zmapovanie súčasného stavu aktívnych kolónií. Kurovité vtáky boli monitorované najmä v čase jarného toku (apríl a máj). V jarnom období sa zisťovali aktívne tokaniská – stopy, trus, ale aj samotné pozorovanie priebehu toku. Aj pri kurovitých vtákoch sa údaje aktualizovali počas celého roka, napr. aj pri náhodnom stretnutí v ktorejkoľvek ročnom období. Rozloha TANAP-u je cca 110 tis. ha. Samotné sčítanie sa robilo vo vlastnom území národného parku, ale aj v jeho ochrannom pásme. Ochranné pásmo tvorí asi 1/3 z celkového územia národného parku. Vyhodnotenie a aktualizácia výsledkov sa robila spoločne pre celé územie TANAP-u (Západné Tatry a Východné Tatry).

Západné Tatry – jedná sa o oblasť od Tichej doliny (Ľaliové sedlo) až po Bielu skalu (vrátane Roháčov). Na celom tomto území je pozorovaných 45 jedincov medveďa hnedého (neidentifikované – 19, medvedica – 6,

Vo Východných Tatrách sa nachádza 63 aktívnych kolónií svišťa vrchovského, 17 jedincov tetrova hlucháňa (9 kohútov a 8 sliepok) a 21 jedincov tetrova holniaka (10 kohútov a 11 sliepok).

Na celom území TANAP-u (Západné Tatry a Východné Tatry) žije 74 jedincov medveďa hnedého (neidentifikované – 26, medvedica – 12, medveďa – 18, pestún – 8, dospelý medveď – 10). Vlka dravý sa v TANAP-e vyskytuje priebežne v počte 16 až 17 jedincov. Rys ostrovid 9 až 10 jedincov. Počet aktívnych svištích kolónií 123, tetrov hlucháň 63 jedincov (34 kohútov a 29 sliepok) a tetrov holniak 85 jedincov (50 kohútov a 35 sliepok). Čo sa týka populácie svišťa vrchovského v TANAP-e, tak najväčší problém s početnosťou je v Belianskych Tatrách a v niektorých dolinách Západných Tatier, kde v súčasnosti svišťa už iba prežívajú. V prvej etape (2003 – 2004) sme sústredili svoj záujem na zisťovanie počtu aktívnych kolónií. V ďalších rokoch sa zameriame aj na zisťovanie počtu jedincov svišťa vrchovského

tetrov hlucháň

v TANAP-e. Najväčšia koncentrácia veľkých šeliem a kurovitých vtákov je v Západných Tatrách. Jedná sa najmä o oblasť Kamenistej, Tichej a Kôprovej doliny. V týchto dolinách sú najviac zachované lesné a hôľne spoločenstvá s dostatočným množstvom úkrytov a potrav. V NPR Tichá dolina a v NPR Kôprová dolina

jastrab krahulec

v súčasnosti platí 5. stupeň ochrany (zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny). Veterná smršť, ktorá zasiahla územie TANAP-u dňa 19. novembra 2004 postihla aj tieto NPR. Možno však povedať, že tieto lokality (Tichá dolina a Kôprová dolina) ani po vetrovej kalamite nestratili nič zo svojej výnimočnosti, práve naopak. Ponechaním na samovývoj sa zlepšila kvalita biotopov, čo umožňuje prirodzený rozvoj flóry a fauny. Sčítanie chránených druhov živočíchov je úlohou, v ktorej Správa TANAP-u bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Ing. Pavol Lenko – strážca
Správa TANAP-u, Tatranská Štrba

Výsledky sčítania veľkých šeliem, svišťa a kurovitých vtákov v TANAP-e (2003 – 2004)

	medveď	vlk	rys	svišť - kolónie	hlucháň	holniak
Západné Tatry	45	8 až 9	5	60	46	64
Východné Tatry	29	8	5	63	17	21
Tanap (spolu)	74	16 až 17	10	123	63	85